

Den na Haiti je boj o přežití

KRISTÝNA KOVAŘÍKOVÁ

Olomouc – Prožila několik měsíců s lidmi, kteří na zemětřesením zničeném Haiti trpí nedostatkem vody, jídla a extrémní chudobou. O své zážitky z pobytu mezi tamním obyvatelstvem se humanitární pracovnice Kristýna Lungová podělí během úterní besedy Peklo na zemi aneb O životě na Haiti v Divadle hudby. Malou ochutnávku toho, o čem bude mluvit, prozradila v rozhovoru pro regionální Deník.

Kolikrát jste navštívila Haiti?

Na Haiti jsem byla dvakrát. Poprvé to bylo od září do prosince 2013. Byla to moje první cesta do rozvojové země. Vyjela jsem tam s organizací Fidcon, která se věnuje zajišťování nových vodních zdrojů. Podruhé jsem tam odjela na podzim loňského roku, kdy jsem na Haiti kontrolovala projekty týkající se adopce na dálku, o které se starám na Arcidiecézní charitě Olomouc.

V roce 2010 zpusťovalo Haiti velké zemětřesení. Viděla jste jeho následky i tři roky poté?

Haiti je touto přírodní katastrofou poznamenané do dneška. Především hlavní město bylo hodně poničené. V nejdůležitějších oblastech jsou stále rozbořené budovy. Je to takové město duchů.

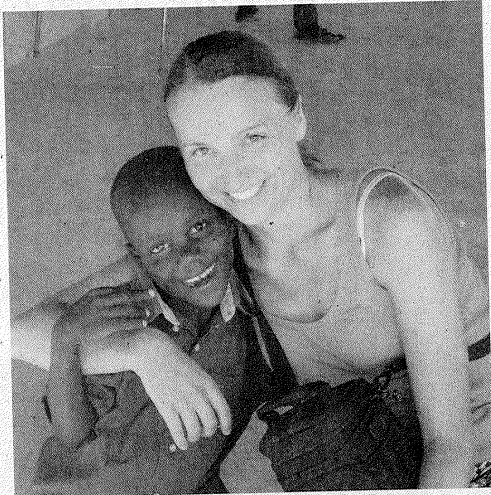
Lidé mají ze zemětřesení otřesné vzpomínky a nechtějí tam žít. Přes den jsou zde sice trhy, ale večer nepotkáte na ulici nikoho. Dá se říct, že obyvatelé nemají sílu s následky bojovat. Kvůli zemětřesení se mnoho lidí odstěhovalo na venkov, kde se potýkají s nedostatkem vody. Před hlavním městem tak vznikají nové slamy, v nichž žije až tři sta tisíc lidí.

Jaká je v tamních slamech životní úroveň?

Chybí zde školy, sociální zařízení a mnoho dalších základních věcí, které jsou pro život nezbytné. Lidé zde přesto bydlí a vláda to vůbec neřeší.

Co bylo konkrétní náplní vašich pobytů na Haiti?

První návštěva byla motivovaná spíš studijně. Poté, co se vyvrtila nová studna, zkoumala jsem pitelnost její vody pro chemické a mikrobiologické stránce. Zároveň

Kristýna Lungová

* Humanitární pracovnice Kristýna Lungová se narodila roku 1990 a pochází z Milotic u Kyjova.
* Studovala Mezinárodní rozvojová studia na Univerzitě Palackého.
* V současné době žije v Olomouci a pracuje v Arcidiecézní charitě Olomouc jako koordinátorka projektů na Haiti.

mě zajímalo, jaký efekt má nová studna na život ve vesnici. Předtím totiž lidé chodili pro vodu i několik kilometrů daleko. Tím, že se postavila studna přímo ve vesnici, podstatně to zlepšilo kvalitu jejich života.

Žila jste přímo v jejich komunitě?

Ano. Bydlela jsem ve vesnici v nejlépejší části Haiti. Každý den jsem se setkávala s jejími obyvateli a podívala jsem se mi proniknout do života komunity. Musím říct, že pro obyvatelé odlehlejších oblastí, je taková návštěva celkem zážitkem. Pro spoustu malých dětí jsem byla první běloch, kterého kdy viděli. Poté, co jsem se naučila základní slovíčka jejich jazyka kreoletiny, vzali mě na milost. Zpočátku si sice drželi odstup, ale poté, co viděli, že jim stejně jídlo a žijí ve stejných podmínkách jako oni, velice vlídně mě přijali.

Jak probíhal obvyčejný den ve vesnici?

Život zde začíná s východem slunce. Nikde není zavěšená elektřina, lidé nemají peníze ani na nákup svíček

nebo oleje do lamp, a proto maximálně využívají slunečního svitu. Už po páté hodině ráno vychází ženy a děti ke studni pro vodu. Je běžné, že je vzdálená i tři hodiny chůze. Děti pak jdou do školy, muži se věnují zemědělství a ženy prodávají na trhu.

Odpoledne se chystá jídlo, pere se a dělají se další domácí práce. V zimních měsících tam končí den už kolem páté hodiny, kdy se začíná stmívat. Život tamních lidí je prostě od rána až do večera naplněný povinnostmi. Žijí v tak extrémní chudobě, že se každý den musí doslova postarat o své přežití. Soustředí se na to, aby měli co jíst a pit. Zpočátku jsem nechápala, proč na tolik věcí odpovídají větou „Dá-li Pán“, ale po čase jsem si uvědomila, že oni opravdu nemohou moc plánovat dopředu a na cokoli se spoléhat.

Co bylo náplní vaší druhé cesty na Haiti?

Zaměřila jsem se hlavně na tamní školský systém. V našem programu adopce na dálku máme přes čtyři sta dětí a já jsem se setkávala s nimi, jejich rodinami a sledovala jejich studijní výsledky.

Jaká je úroveň školství na Haiti?

Celkem žalostná. Školy sice jsou, ale často fakticky nefungují. Je zde totiž nedostatek učitelů, chybí vybavení a děti musí platit školné. To je při takové chudobě velkým problémem. Z rodiny třeba chodí do školy jen jedno dítě, a navíc nepravidelně. Rodina má třeba peníze na školné jen na jeden rok. Proto je zde běžné, že v páté třídě jsou i patnáctileté děti.

O kolik škol se Arcidiecézní charita stará?

Staráme se o čtyři školy, ve kterých zaručíme školní pomůcky, učebnice, školní uniformu a jedno teplé jídlo denně. Samozřejmě se staráme i o to, aby ve škole byli školení pedagogové, kteří dostávají pravidelné platy. To totiž na Haiti není úplně běžné. Pro zlepšení tamní sociální situace je totiž nezbytné, aby se snížila negratnost a děti měly alespoň základní vzdělání.

Co musí člověk udělat, aby mohl adoptovat dítě na dálku?

Není to nic těžkého. Stačí kontaktovat Arcidiecézní charitu Olomouc. S dárce se pak podepíše jednoduchá smlouva o zapojení do adopce a může si i vybrat, zda chce podporovat chlapce nebo dívku. Každý rok pak adoptivní rodič dostane od dítěte vysvědčení, fotku a děti z Haiti také posílají pravidelné dopisy.

Kolik dárců zaplatí za jeden rok?

Je to šest a půl tisíce korun. Tato částka stačí dítěti na roční školné, uniformu, pomůcky a jídlo ve školní jídelně. Pokud ještě nějaké peníze zůstanou, jsou použity na podporu funkčnosti školy.

Čemu se budete věnovat na besedě v Muzeu umění?

Chtěla bych lidem přiblížit Haiti právě z pohledu komunity. Budu mluvit o oblasti na severozápadě ostrova, kde jsem pobývala, a seznámím lidi s nejpálčivějšími problémy tamních obyvatel. Je to zemně, která byla dříve nejobohatší francouzskou kolonií, a dnes je to nejhudší země západní polokoule. A samozřejmě připomenou práci Čechů na Haiti. Dá se říci, že naše pomoc je pro danou oblast hodně výrazná.

Pohádkové představení doplní hra na dešťovou hůl i kytaru

Uničov – Pohádkový příběh plný interaktivních her a zpěvů pobaví v neděli malé i velké diváky při sledování představení Šamanův sen o šťastné hvězdě v malém sálu uničovského kina.

Během dobrodružné hry si zájemci zahrají na bubny, flétny, dešťovou hůl, tibetskou misu i kytaru. Představení je vhodné pro děti od 4 do 8 let a začíná v 15 hodin. Vstupné je 50 korun. (krk)

Operetu Veselá vdova si lidé vychutnají v přímém přenosu

Olomouc – Slavnou operetu Franze Lehára Veselá vdova si zítra v přímém přenosu z newyorské Metropolitan opery vychutnají návštěvníci kina Metropol.

Na jevišti diváci uvidí Nathana Gunna v roli milence Danila, Aleka Shradera coby mladého slechtice Camille de Rosillon nebo Thomase Alle-na jako intrikánského barona Zeta. Přímý přenos Veselé vdovy začíná v 18.45 a za vstupné lidé zaplatí 350 korun. (krk)

Cestovatelé budou vzpomínat na norský kostel a vodopády

Litovel – Fotografie a zážitky z putování po Norsku představí milovníkům severských cest členové Klubu českých turistů, kteří ve čtvrtek vystoupí v malém sále zázno- v Litovli.

na vyprávění o vodopádu Sedmí sester, cestovateli pohovoří také o nejstarším dřevěném kostele v Norsku či nejvyšší hoře Skandinávie Galdhøpiggen. Beseda začíná v 18 hodin, vstupné je 30 korun. (krk)

Pohádka s písničkami vypráví o červíkovi a světlušce

Šumperk – Na pohádku Červík a světluška jsou zváni především mali diváci do domu kultury v Šumperku.

Autorský příběh se začne odvíjet před zraky diváků v neděli od 10 hodin. Pohádku s písničkami hraje Liduščino divadlo Praha. Vstupenka je za 70 korun. (sos)

Písničky pro všechny generace zahrají členové PM Band

Zábřeh – Další populární kapela známá z televize Slágr zahraje v zábrzešském kulturním domě v neděli.

Pozvání pořadatelů ze Zábrzežské kulturní tentokrát přijala havlíčkobrodská trojice PM Band, která hraje hudbu blízkou v podstatě všem generacím. Jak říkají sami její členové, hrají vše od Bacha až po Vlačha, včetně lidovce a moderny. Že se jim to daří, dokazují při svých četných vystoupeních a natáčeních pro televizi Slágr, kde úspěšně vystupovali i při živých přenosech vánočních koncertů. Zábrzežské vystoupení kapely, kterou tvoří klavírista František Marek a trumpetista Zbyněk Palíčka a Jaroslav Duben, začíná v 14 hodin. Vstupenky na pohodové nedělní taneční odpoledne lze pořídit v prodejních místech Zábrzežské kulturní. (zak)

Inspiraci pro svatební den načerpají dámy i mladé dívky

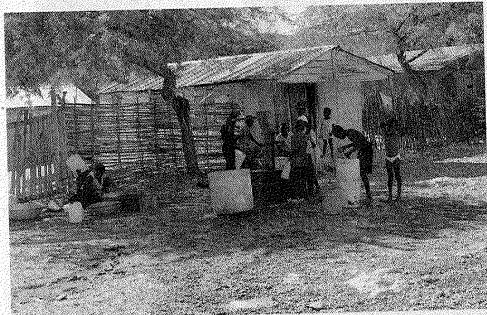
Smržice – Ve svatební saloně se v sobotu promění prostory smržické restaurace, kde se bude konat čtvrtý ročník Svatebního dne. Zvědavé dámy a páry tak mohou načerpat inspiraci na svůj velký den či se jen pokochat pohledem na krásné šaty.

„K vidění budou svatební šaty, několik druhů svatebních tabulí, cukrářské výrobky i svatební dorty a oznámení, nebude chybět ani ochutnávka vín,“ lákají organizátoři. Akce v restauraci U Hříště startuje ve 13 hodin a potrvá do 17 hodin. (ham)

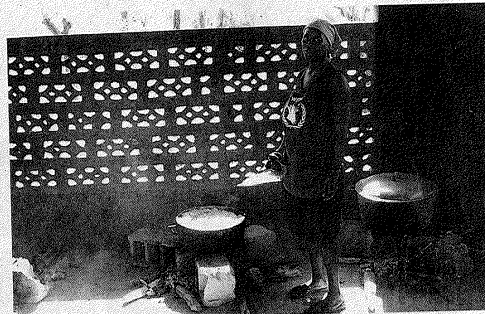
O občanské společnosti bude přednášet filosof Jan Sokol

Prostějov – Vzácná návštěva zavítá v neděli do Prostějova. Přijede tam významný český filosof, překladatel filozofických textů, vysokoškolský pedagog a publicista Jan Sokol, aby přednášel na téma Křesťan a občanská společnost. „Spolupracoval na ekumenickém překladu bible, v letech 1990–1992 byl poslancem Federálního shromáždění, ministrem školství v Tošovského vládě a posledním protikandidátem Václava Klause v prezidentských volbách

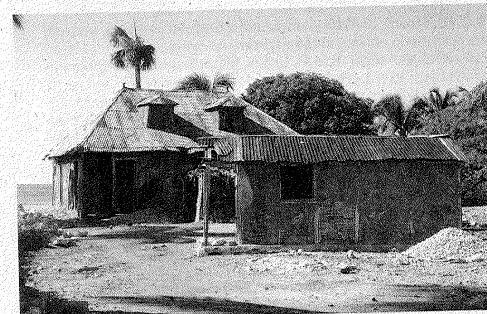
v roce 2003,“ nastínil za organizátory Jan Jun. Jan Sokol se zabývá hlavně filozofickou antropologií, dějinami náboženství a antropologičtí institucí, přednáší také na mnoha českých i zahraničních univerzitách. Jeho přednášku si mohou lidé poslechnout od šestnácti hodin v sále Českobratrské církve evangelické na Kollárově 6. Přednášku doplní i hudební doprovod, na flétnu zahrájí Hana Čermáková a na varhany Hana Ryšavá. (ham)

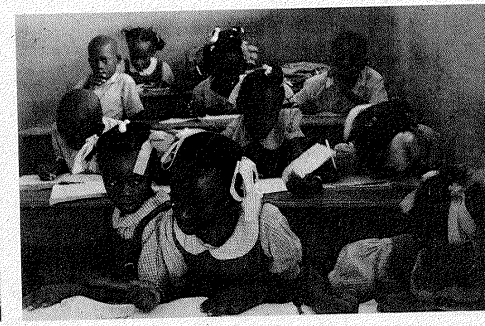
VODA. Studnu vybuďovala česká organizace Fidcon.

JÍDLO. Ve školní kuchyni se vaří obědy pro 300 dětí. 5x foto: K. Lungová

ŽIVOT. Domy ve vesnici Baie de Henne nemají elektřinu ani vodu.

VZDĚLÁNÍ. Děti mohou studovat díky projektu Adopce na dálku.